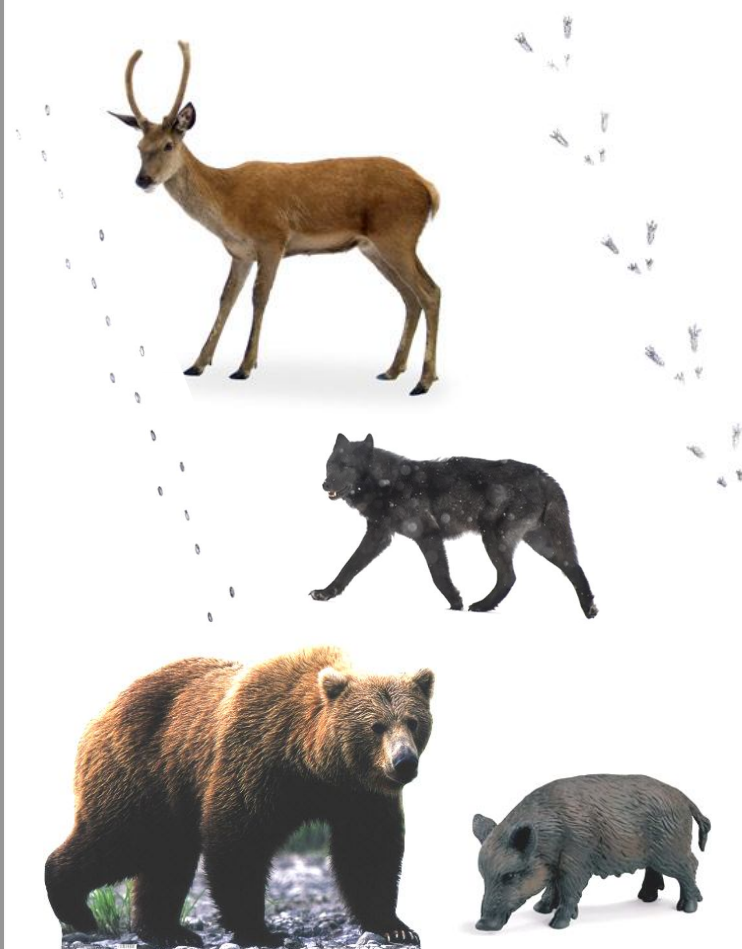

SZKODY ŁOWIECKIE

materiały informacyjne
dla rolników

BIBLIOTECZKA PODKARPACKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Opracowanie i druk:

Podkarpacka Izba Rolnicza

Boguchwała ul. Tkaczowa 146

tel. (17) 87-14-078

fax.(17) 87-14-077

Spis treści

	Str.
1. Wstęp	5
2. Zasady oraz tryb postępowania w przypadku wystąpienia szkód łowieckich	7
3. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie - <i>/wybrane fragmenty/</i>	8
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych	15
5. Protokół oględzin, ostatecznego szacowania szkody i ponownego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych	18
6. Wzór zgłoszenia szkody łowieckiej	26
7. Wzór wniosku o mediację	27
8. Wzór zgłoszenia szkody łowieckiej do Urzędu Marszałkowskiego	28

..... dnia
Imię i nazwisko poszkodowanego

.....
Adres

.....
Kod pocztowy

.....
Telefon

Zarząd Województwa Podkarpackiego
Al. Ł. Ciepłińskiego 4
35-010 Rzeszów

ZGŁOSZENIE SZKODY ŁOWIECKIEJ

Zgłaszam wystąpienie szkody łowieckiej na działce /działkach/ o nr ew.
..... położonej w

Powyższa szkoda została stwierdzona w dniu

Rodzaj szkody /opis/

.....

Gatunek zwierzyny, który wyrządził szkodę

Proszę o przeprowadzenie wizji lokalnej w celu oględzin i ostatecznego wyszacowania
powstałej szkody.

Załączniki :

Dokument potwierdzający własność lub użytkowanie działki

.....

Wypis z rejestru gruntów

.....

.....

Podpis poszkodowanego

Wstęp

Z problemem szkód powodowanych przez zwierzęta łowne spotkał się niemal każdy rolnik. Pomimo rozwiązań ustawowych które wprowadziła ustawa - Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U.05.127.1066 ze zm.) procedury związane z szacowaniem zniszczeń w uprawach jakie powodują zwierzęta łowne oraz chronione prawem nadal są dla rolników mało czytelne. Niniejsze opracowanie ma na celu przybliżenie problematyki tzw. „szkód łowieckich” oraz procedur z tym związanych.

Ustawa - **Prawo łowieckie** określa odpowiedzialność dzierżawców obwodów łowieckich za szkody spowodowane przez zwierzęta łowne w uprawach rolnych. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zobowiązany jest do wynagrodzenia szkód, które zostały wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie i sarny bądź też przy wykonywaniu polowania.

Czynności związane ze zgłaszaniem szkód, szacowaniem na miejscu wystąpienia szkody oraz likwidacją i wypłaceniem odszkodowań precyzuje ponadto rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. (Dz.U.02.126.1081)

Skarb Państwa odpowiada natomiast za szkody wyrządzone przez niektóre gatunki zwierząt objętych ochroną gatunkową: **żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry** oraz zwierzęta łowne podlegające całorocznej ochronie - **łoś**, na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dn. 16.04.2004 r. Zgłoszenia szkód wyrządzanych przez te zwierzęta dokonuje się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Od dnia 1 sierpnia 2009 r. obowiązuje znowelizowana ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066 ze zm.), która dodatkowo wprowadziła odpowiedzialność Zarządu województwa z zakresu szacowania i wypłaty odszkodowań za szkody łowieckie (art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 50 ust. 1b ustawy).

W związku z powyższym Zarząd województwa odpowiada za szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzone przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny na terenach nie wchodzących w skład obwodów łowieckich. Odszkodowania wypłacane są ze środków budżetu państwa.

Tereny wyłączone obejmują min:

- tereny w granicach administracyjnych miast,
- tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości oraz w odległości do 100 m od zabudowań.

Szacowanie takich szkód odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U.10.45.272) czyli identycznie jak w pozostałych przypadkach.

- WZÓR WNIOSKU O MEDIACJĘ -

....., dnia
(imię, nazwisko) (miejscowość) (data)

.....
(adres)

.....
(telefon)

Urząd Gminy (Miasta i Gminy)

W

Na podstawie art. 47.ust.2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie (Dz.U. z 2005 r. nr 127, poz. 1066 ze zmianami) proszę o podjęcie się mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu o wysokość odszkodowania za szkody łowieckie wyrządzone w moich uprawach (mojej uprawie) działka/i nr

..... w, gdyż nie zgadzam się z wysokością

odszkodowania oszacowanego przez Koło Łowieckie w

w dniu

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis wnioskodawcy)

....., dnia
(imię, nazwisko) (miejscowość) (data)

.....

.....
(adres zamieszkania)

.....
(telefon)

Koło Łowieckie

w

ul.

Na podstawie art.46 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo Łowieckie (Dz.U.z 2005 r., Nr 127 poz. 1066 ze zm.) oraz § 1 ust. 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 roku w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. z 2010 r. nr 45 poz. 272) zgłaszam wystąpienie

szkody łowieckiej na działce gruntowej nr o powierzchniha

położonej w obręb, która wystąpiła

w dniu

w uprawie
(rodzaj uszkodzonej uprawy / rośliny)

Rodzaj uszkodzenia (opis)

.....

.....

Prawdopodobny gatunek zwierząt, które spowodowały szkody

.....

.....

Na podstawie § 2 pkt 3 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Środowiska z 10 marca 2010 roku, proszę o powiadomienie mnie o terminie oględzin lub ostatecznego szacowania szkody nie później niż na dwa dni przed ich dokonywaniem.

.....
(podpis zgłaszającego)

Zasady oraz tryb postępowania w przypadku wystąpienia szkód łowieckich

POWSTANIE, WYSTĄPIENIE SZKODY

KROK PIERWSZY

W ciągu trzech dni od dnia stwierdzenia szkody (lub **14 dni** od dnia jej powstania w sadach) należy zawiadomić **na piśmie** osobę upoważnioną przez koło łowieckie do przyjmowania zgłoszeń o szkodach. Wykaz takich osób koło przekazuje do miejscowego UG i do Izby Rolniczej

KROK DRUGI

W ciągu 7 dni od zgłoszenia szkody, koło łowieckie dokonuje oględzin (szacowania szkód). O terminie szacowania koło łowieckie zawiadamia poszkodowanego na dwa dni przed ich dokonaniem. Na żądanie jednej ze stron w szacowaniu może uczestniczyć przedstawiciel izby rolniczej. Rolnik może ustanowić, na mocy pisemnego upoważnienia, swojego pełnomocnika, który będzie go reprezentował przy oględzinach. Z wykonanych czynności przedstawiciel koła łowieckiego sporządza protokół. Protokół podpisują: szacujący, poszkodowany lub jego pełnomocnik. Poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu.

KROK TRZECI

Ostatecznego szacowania oraz określenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego – w terminie **7 dni** od dnia zgłoszenia szkody. O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowany jest zobowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej w terminie **7 dni** przed zamierzonym sprzętem. Z wykonywanych czynności sporządzony jest protokół.

KROK CZWARTY

Podpisanie protokołu bez uwag oznacza zgodę na zawarte w nim ustalenia i określoną wysokość odszkodowania. Jeżeli poszkodowany rolnik nie zgadza się ze sposobem dokonania szacowania lub wysokością odszkodowania powinien dopilnować aby te zastrzeżenia i uwagi zawarte były w protokole.

KROK PIĄTY

Wypłaty odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie 30 dni od sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody.

W przypadku sporów co do wysokości odszkodowań organem medacyjnym jest właściwy miejscowo urząd gminy do którego należy zwracać się pisemnie z wnioskiem o mediację.

2006.01.01 zm.	Dz.U.2005.175.1462	art. 11
2007.01.01 zm.	Dz.U.2006.220.1600	art. 14
2007.10.10 zm.	Dz.U.2007.176.1238	art. 9
2008.11.15 zm.	Dz.U.2008.201.1237	art. 3
2009.08.01 zm.	Dz.U.2009.92.753	art. 10
2010.01.01 zm.	Dz.U.2009.223.1777	art. 5

USTAWA

z dnia 13 października 1995 r.

Prawo łowieckie*/wybrane fragmenty/***Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. Łowiectwo, jako element ochrony środowiska przyrodniczego, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Art. 2. Zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią własność Skarbu Państwa.

Art. 3. Celem łowiectwa jest:

- 1) ochrona, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych;
- 2) ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny;
- 3) uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej i jakości trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego;
- 4) spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej.

Art. 4. 1. Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny.

2. Polowanie oznacza:

- 1) tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyny żywej,
- 2) łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska

- zmierzające do wejścia w jej posiadanie.

3. Kłusownictwo oznacza działanie zmierzające do wejścia w posiadanie zwierzyny w sposób niebędący polowaniem albo z naruszeniem warunków dopuszczalności polowania.

Art. 5. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Państwowej Rady Ochrony Przyrody i Polskiego Związku Łowieckiego, ustali, w drodze rozporządzenia, listę gatunków zwierząt łownych, uwzględniając podział na zwierzynę płową, grubą, drobną oraz drapieżniki.

Rozdział 2**Organy administracji w zakresie łowiectwa**

Art. 6. Naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 7. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, administrację w zakresie łowiectwa sprawuje samorząd województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

IV. Wypłata odszkodowania

Odszkodowanie w kwocie:

słownie złotych:

.....

otrzymałem

dnia

.....
(podpis poszkodowanego).....
(podpis dokonującego wypłaty)

Do protokołu dołączono***:

1)

2)

3)

4)

5)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej strony.

* Niepotrzebne skreślić.

** Wypełnić w przypadku szkód na łąkach i pastwiskach; w pozostałych przypadkach wpisać "nie dotyczy".

*** Do protokołu można dołączyć inne dokumenty świadczące o wystąpieniu szkody, w szczególności zdjęcia, mapki, szkic sytuacyjny szkody, itp.

10. Plon (dt) z 1 ha:

11. Rozmiar szkody (9 x 10):

12. Cena skupu/rynkowa* za 1 dt plonu/za 1 dt płodu rolnego (zł)*:

13. Nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (zł):

14. Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (poz. 11 x 12 - 13)/płody rolne (poz. 7 x 12)*:

15. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w szacowaniu szkody oraz ustalaniu wysokości odszkodowania wziął udział :

..... – przedstawiciel Izby Rolniczej

16. Uwagi sporządzającego protokół:

17. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

18. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

(podpis poszkodowanego)

(podpis przedstawiciela izby
rolniczej)

(podpis sporządzającego)
protokół

Rozdział 3

Zasady gospodarki łowieckiej

Art. 8. 1. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców.

2. Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach, prowadzone w oparciu o przepisy o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie i zgodnie z obowiązującymi okresami ochronnymi i kryteriami selekcji.

3. Gospodarka łowiecka prowadzona jest na zasadach określonych w ustawie, w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

3a. Roczne plany łowieckie sporządzane są przez dzierżawców obwodów łowieckich, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta), i podlegają zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim.

3b. Roczne plany łowieckie w obwodach wyłączonych z wydzierżawienia sporządzane są przez ich zarządców i podlegają zatwierdzeniu przez dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

3c. Roczne plany łowieckie dla:

- 1) obwodów łowieckich graniczących z parkami narodowymi opiniowane są dodatkowo przez dyrektora parku narodowego;
- 2) obwodów łowieckich, na terenie których znajdują się obręby hodowlane, opiniowane są dodatkowo, w zakresie pozyskania piżmaka i łyski przez uprawnionych do rybactwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z późn. zm.¹⁾).

3d. W przypadku odmowy zatwierdzenia lub uzgodnienia w całości lub części rocznego planu łowieckiego zainteresowanemu przysługuje odwołanie odpowiednio do dyrektora regionalnej dyrekcji lub Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

3e. Wieloletnie łowieckie plany hodowlane sporządzają dyrektorzy regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z marszałkami województwa i Polskim Związkiem Łowieckim.

4. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób sporządzania rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych dla sąsiadujących ze sobą obwodów łowieckich o zbliżonych warunkach przyrodniczych (rejonów hodowlanych) oraz sposób zatwierdzania rocznych planów łowieckich, uwzględniając zasadę optymalnego gospodarowania populacjami zwierząt łownych oraz ochrony lasu przed szkodami wyrządzanymi przez te zwierzęta.

Art. 9. 1. Ochrona zwierzyny - poza zasadami określonymi w przepisach o ochronie przyrody - obejmuje tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny, a w szczególności:

- 1) zwalczanie kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego;
- 2) zakaz - poza polowaniami i odłowami, sprawdzianami pracy psów myśliwskich, a także szkoleniami ptaków łowczych, organizowanymi przez Polski Związek Łowiecki - płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny;
- 3) zakaz wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia legowisk, nor i gniazd ptasich.

2. Starosta może wyrazić zgodę, na okres do 6 miesięcy, na przetrzymywanie zwierzyny, osobie, która weszła w jej posiadanie w wyniku osierocenia, wypadku lub innego uszkodzenia ciała zwierzyny, mając na uwadze potrzebę podjęcia koniecznej opieki i leczenia. Zwierzyna ta powinna następnie być przekazana uprawnionym podmiotom w celu dalszej hodowli.

3. Do celów hodowlanych, w tym eksportu, oraz celów naukowych dozwolone jest łowienie zwierzyny żywej wyłącznie w sieci i nieraniące pułapki, w tym pułapki niechwyłające za kończynę.

Art. 10. 1. Hodowanie lub utrzymywanie chartów rasowych lub ich mieszańców wymaga zezwolenia starosty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia ich hodowli lub utrzymywania, wydawanego na wniosek osoby zamierzającej prowadzić taką hodowlę lub utrzymywać takiego psa.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce oraz Polskiego Związku Łowiec-

kiego, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób hodowania i utrzymywania chartów rasy-
wych oraz ich mieszańców, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz, w
odpowiednim zakresie, bezpieczeństwa zwierząt.

3. W przypadku niespełnienia wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie
ust. 2 starosta odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

5. Organem właściwym w sprawie cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, jest staro-
sta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia hodowli lub utrzymywania chartów rasy-
wych lub ich mieszańców.

6. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa w razie zmiany miejsca prowadzenia hodowli
lub utrzymywania chartów rasy-
wych lub ich mieszańców.

7. Rozstrzygnięcia w sprawie wydania zezwolenia oraz cofnięcia zezwolenia, o którym mowa
w ust. 1, są podejmowane w formie decyzji administracyjnej.

Art. 11. 1. Łowiectwo jest prowadzone zgodnie z podstawowymi kierunkami użytkowania
terenów rolnych, leśnych i rybnych, w warunkach stałego polepszania zwierzyńca środowiska jej
bytowania.

2. Gospodarowanie populacjami zwierzyńca wymaga (w szczególności:

- 1) tworzenia stałych i okresowych osłon dla zwierzyńca (las, zadrzewienia, zakrzewienia, remizy,
osłony miejsc lęgowych);
- 2) wzbogacania naturalnej bazy żerowej dla zwierzyńca w lasach;
- 3) zachowania istniejących naturalnych zbiorników wodnych, rekonstrukcji i tworzenia nowych;
- 4) racjonalnego stosowania środków chemicznych w rolnictwie i leśnictwie;
- 5) stosowania terminów i technik agrotechnicznych niezagrożających bytowaniu zwierzyńca na
danym terenie;
- 6) utrzymywania korytarzy (ciągów) ekologicznych dla zwierzyńca;
- 7) utrzymywania struktury wiekowej i płciowej oraz liczebności populacji zwierzyńca właściwych
dla zapewnienia równowagi ekosystemów oraz realizacji głównych celów gospodarczych w
rolnictwie, leśnictwie i rybactwie;
- 8) ochrony zwierzyńca przed zagrożeniem ruchu pojazdów samochodowych na drogach krajo-
wych i wojewódzkich.

3. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich oraz wójtowie (burmistrzowie, prezydenci
miast) i nadleśniczowie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe współdziałają w
sprawach związanych z zagospodarowaniem obwodów łowieckich, w szczególności w zakresie
ochrony i hodowli zwierzyńca.

Art. 12. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mogą, po uzyskaniu zgody właściciela,
posiadacza lub zarządcy gruntu, wyznaczać i oznakowywać zakazem wstępu obszary stanowiące
ostoję zwierzyńca oraz wznosić urządzenia związane z prowadzeniem gospodarki łowieckiej.

Art. 13. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich obowiązani są dokarmiać zwierzyńca,
zwłaszcza w okresach występowania niedostatku żeru naturalnego oraz wówczas, gdy w sposób
istotny może to wpłynąć na zmniejszenie szkód wyrządzanych przez zwierzyńca w uprawach i pło-
dach rolnych oraz w gospodarce leśnej.

Art. 14. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich oraz właściciele, posiadacze i zarządcy
gruntów są obowiązani zawiadomić właściwy organ *Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej* lub urząd
gminy albo najbliższy zakład leczniczy dla zwierząt o dostrzeżonych objawach chorób zwierząt żyją-
cych wolno.

Art. 15. 1. Zwierzyzna pozyskana w obwodzie łowieckim zgodnie z przepisami prawa stanowi
własność dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, a na terenach niewchodzących w skład
obwodów łowieckich - własność Skarbu Państwa.

2. Zwierzyzna bezprawnie pozyskana stanowi własność Skarbu Państwa.

3. Osoby wykonujące polowanie mogą odstąpić im zwierzyńca spożytkować według własne-
go uznania, z wyłączeniem odprzedaży.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wysokość ekwi-
walentu za zwierzyńca bezprawnie pozyskaną, podmioty właściwe do zagospodarowania w imieniu

III. Ponowne szacowanie szkody

Dnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/zarządcy/
nadleśnictwa/zarządu województwa*:

.....

.....

w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:

.....

dokonał ponownego szacowania szkody na gruncie poszkodowanego/ uszkodzenia płodu
rolnego będącego w posiadaniu poszkodowanego* i ustalili, co następuje:

1. Data wystąpienia poszkodowanego o ponowne szacowanie szkody:

.....

2. Okoliczności uzasadniające ponowne szacowanie szkody:

.....

.....

.....

.....

3. Gatunek zwierzyńca, która wyrządziła szkodę:

.....

4. Rodzaj uprawy/rodzaj płodu rolnego*:

.....

5. Stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego:

.....

.....

.....

.....

6. Obszar całej uprawy (ha)/ szacunkowa masa zgromadzonego płodu rolnego (dt)*:

.....

7. Obszar uprawy, który uległ ponownemu uszkodzeniu (ha)/szacunkowa masa płodu
rolnego, który uległ ponownemu uszkodzeniu (dt)*:

.....

8. Procent zniszczenia uprawy ponownie uszkodzonej (%):

.....

9. Powierzchnia zredukowana (poz. 7 x 8) (ha):

.....

19. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

.....

.....

.....

.....

.....

20. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(podpis poszkodowanego)

.....

(podpis przedstawiciela izby
rolniczej)

.....

(podpis sporządzającego
protokół)

Skarbu Państwa bezprawnie pozyskanej zwierzyny, pobrania środków pochodzących ze sprzedaży tusz oraz należnego ekwiwalentu, uwzględniając sposób pozyskania zwierzyny, jej gatunek, wielokrotność wartości rynkowej tuszy, a w przypadku samców zwierzyny płowej także jej wartość trofealną.

Art. 16. 1. Zabrania się chowu i hodowli zamkniętej zwierząt łownych, z wyjątkiem bażanta oraz zwierząt uznanych za zwierzęta gospodarskie na podstawie odrębnych przepisów.

2. Minister właściwy do spraw środowiska może wydać zgodę na chów i hodowlę zamkniętą zwierząt łownych niebędących zwierzętami gospodarskimi do celów badań naukowych, dydaktyki, zasiedleń lub eksportu zwierzyny żywej.

.....

Rozdział 5

Obwody łowieckie

Art. 23. 1. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa.

2. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych względami racjonalnej gospodarki łowieckiej i warunkami terenowymi, mogą być tworzone, za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska, obwody łowieckie o mniejszej powierzchni.

Art. 24. 1. Obwody łowieckie dzielą się na obwody łowieckie leśne i polne.

2. Obwód łowiecki leśny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią co najmniej 40 % ogólnej powierzchni tego obszaru.

3. Obwód łowiecki polny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią mniej niż 40 % ogólnej powierzchni tego obszaru.

Art. 25. Obwody łowieckie są tworzone przy uwzględnieniu następujących zasad:

- 1) optymalnego zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony, zachowania i rozwoju preferowanych gatunków zwierzyny;
- 2) unikania dzielenia zbiorników wodnych;
- 3) ustalania przebiegu granic po naturalnych lub wyraźnych znakach w terenie.

Art. 26. W skład obwodów łowieckich nie wchodzi:

- 1) parki narodowe i rezerваты przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania;
- 2) tereny w granicach administracyjnych miast; jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich;
- 3) tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości;
- 4) budowle, zakłady i urzędy, tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, składowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym, w granicach ich ogrodzeń.

Art. 27. 1. Podziału na obwody łowieckie oraz zmiany granic tych obwodów dokonuje w obrębie województwa właściwy sejmik województwa, w drodze uchwały, po zasięgnięciu opinii właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Polskiego Związku Łowieckiego, a także właściwej izby rolniczej.

2. Jeżeli obwód łowiecki ma się znajdować w obszarze więcej niż jednego województwa, uchwałę, o której mowa w ust. 1, podejmuje sejmik województwa właściwy dla przeważającego obszaru gruntów w uzgodnieniu z sejmikiem województwa właściwym dla pozostałego gruntu.

3. Podział na obwody łowieckie obszarów gruntów pozostających w zarządzie organów wojaskowych lub przydzielonych tym organom do wykorzystania oraz zmiana granic tych obwodów odbywa się w porozumieniu z tymi organami.

Art. 28. 1. Obwody łowieckie wydierżawia się kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego, z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Obwody łowieckie podlegają wydierżawieniu przez Polski Związek Łowiecki tylko wtedy, gdy żadne koło łowieckie nie jest zainteresowane ich dzierżawieniem i tylko do czasu złożenia oferty przez koło łowieckie.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, może, w drodze decyzji, wyłączyć obwody łowieckie z wydierżawiania i przekazać je na czas nie krótszy niż 10 lat w zarząd z przeznaczeniem na ośrodki hodowli zwierzyny, w których - oprócz polowania - realizowane są cele związane w szczególności z:

- 1) prowadzeniem wzorcowego zagospodarowania łowisk, wdrażaniem nowych osiągnięć z zakresu łowiectwa;
- 2) prowadzeniem badań naukowych;
- 3) odtwarzaniem populacji zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących;
- 4) hodowlą rodzimych gatunków zwierząt łownych w celu zasiedlania łowisk;
- 5) hodowlą zwierząt łownych szczególnie pożytecznych w biocenozach leśnych;
- 6) prowadzeniem szkoleń z zakresu łowiectwa.

3. Ośrodki hodowli zwierzyny mogą być prowadzone za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska przez: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Polski Związek Łowiecki, instytucje naukowo-dydaktyczne oraz inne jednostki, które do dnia wejścia w życie ustawy prowadziły takie ośrodki. Prawo do prowadzenia ośrodków hodowli zwierzyny jest niezbywalne.

4. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przekazywania w zarząd obwodów łowieckich wyłączonych z wydierżawiania, uwzględniając tryb postępowania, jednostkom, których zadania ustawowe dają gwarancję realizacji celów, o których mowa w ust. 2.

Art. 29. 1. Obwody łowieckie wydierżawiają, na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwej izby rolniczej:

- 1) obwody łowieckie leśne - dyrektor regionalnej dystryktu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- 2) obwody łowieckie polne - starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej;
- 3) obwody łowieckie znajdujące się na terenie więcej niż jednego powiatu - starosta powiatu, na terenie którego znajduje się największa część obwodu łowieckiego.

1a. Obwód łowiecki obejmujący obszar gruntów pozostających w zarządzie organów wojskowych lub przydzielonych tym organom do wykorzystania może być wydierżawiony kołom łowieckim za zgodą tych organów.

2. Obwody łowieckie wydierżawia się na czas nie krótszy niż 10 lat. Po upływie tego okresu dotychczasowemu dzierżawcy przysługuje pierwszeństwo w zawarciu umowy dzierżawy na dalszy okres.

3. W przypadku podziału obwodu łowieckiego dotychczasowemu dzierżawcy lub zarządcy przysługuje prawo wyboru dzierżawy lub zarządzania jednym z obwodów łowieckich powstałych z podziału.

4. W przypadku podziału obwodu łowieckiego lub zmiany jego granic następuje rozliczenie z jego dotychczasowym dzierżawcą lub zarządcą z tytułu nadpłaconego czynszu dzierżawnego oraz nakładów na zagospodarowanie, poniesionych w ostatnich 2 latach przed dokonaniem tego podziału lub zmian. Kwotę ustaloną w rozliczeniu wypłaca ustępującemu dzierżawcy lub zarządcy dzierżawca lub zarządca nowo utworzonego obwodu łowieckiego.

5. Zasada określona w ust. 4 obowiązuje także w przypadku wyłączenia obwodu łowieckiego z wydierżawiania w trakcie trwania umowy dzierżawy.

6. W przypadku określonym w art. 28 ust. 1a i przekazaniu przez Polski Związek Łowiecki dzierżawionego obwodu łowieckiego kołu łowieckiemu, następuje rozliczenie między stronami obejmujące zwrot nadpłaconego czynszu dzierżawnego, nakładów poniesionych na zagospodarowanie obwodu za okres dzierżawy obwodu łowieckiego przez Polski Związek Łowiecki, nie dłuższy jednak niż 2 ostatnie lata.

Art. 29a. 1. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego w szczególności powinna zawierać:

- 1) numer i powierzchnię obwodu łowieckiego;
- 2) obszar gruntów leśnych i polnych wchodzących w skład obwodu łowieckiego;
- 3) kategorię obwodu łowieckiego;
- 4) wysokość czynszu za dzierżawę obwodu łowieckiego i termin jego płatności;
- 5) obowiązki stron umowy;

8. Powierzchnia zredukowana (poz. 6 x 7) (ha):

.....

9. Plon (dt) z 1 ha:

.....

10. Rozmiar szkody (8 x 9):

.....

11. Cena skupu/rynkowa* za 1 dt plonu/za 1 dt płodu rolnego* (zł):

.....

12. Nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania (zł):

.....

13. Kwota odszkodowania do wypłaty za plon (poz. 10 x 11-12)/płody rolne (poz. 6 x 11)* (zł):

.....

14. Sposób doprowadzenia uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu pierwotnego**:

.....

.....

.....

15. Koszt doprowadzenia uszkodzonego obszaru 1 ha łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** (zł):

.....

16. Kwota odszkodowania do wypłaty za doprowadzenie uszkodzonego obszaru łąk i pastwisk do stanu pierwotnego** (poz. 6 x 15) (zł):

.....

17. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w szacowaniu szkody oraz ustalaniu wysokości odszkodowania wzięł udział:

..... – przedstawiciel Izby Rolniczej

W

18. Uwagi sporządzającego protokół:

.....

.....

.....

II. Ostateczne szacowanie szkody

Dnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/
zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa*:

.....

.....
w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:

.....

.....

.....

.....

.....

dokonali ostatecznego szacowania szkody na gruncie poszkodowanego/uszkodzenia płodu
rolnego będącego

w posiadaniu poszkodowanego* i ustalili, co następuje:

1. Data zgłoszenia terminu sprzętu uszkodzonej uprawy/data zgłoszenia szkody w
płodzie rolnym*:

.....

2. Gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę:

.....

3. Rodzaj uprawy/rodzaj płodu rolnego*:

.....

4. Stan i jakość uprawy/jakość płodu rolnego*:

.....

.....

.....

.....

5. Obszar całej uprawy (ha)/szacunkowa masa zgromadzonego płodu rolnego* (dt):

.....

6. Obszar uprawy, która została uszkodzona (ha)/szacunkowa masa uszkodzonego płodu
rolnego (dt):

.....

7. Procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):

.....

- 6) zasady zastosowania odstrzału zastępczego;
- 7) sposób i terminy rozliczeń między stronami umowy w przypadku jej rozwiązania.
2. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego ulega rozwiązaniu w przypadku:

- 1) wyłączenia obwodu łowieckiego z wydzierżawienia;
- 2) rozwiązania koła łowieckiego;
- 3) zgodnego oświadczenia stron.

3. W kwestiach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczą-
ce dzierżawy.

Art. 30. 1. W przypadku nieusprawiedliwionego niezrealizowania rocznego planu łowieckiego
dzierżawcy obwodów łowieckich obowiązani są do udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną.
2. Udział w kosztach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wysokości czynszu za dzier-
żawę obwodu łowieckiego, przy czym udział ten przypada w całości właściwemu nadleśnictwu.

2a. Czynsz dzierżawny ustala się, w zależności od kategorii obwodu łowieckiego, mnożąc ilość
hektarów obszaru dzierżawionego obwodu łowieckiego przez równowartość pieniężną żyta, stosując
wskaźnik przeliczeniowy, który nie może być wyższy niż 0,07 q żyta za 1 hektar.

3. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw
rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zasady kategoryzacji obwodów łowieckich, uwzględniając liczebność poszczególnych gatun-
ków zwierzyny w określonych środowiskach jej bytowania, rodzaj i wielkość jej pozyskania
oraz nasilenie czynników antropogenicznych;
- 2) szczegółowe zasady ustalenia czynszu dzierżawnego, uwzględniając powierzchnię i kategorię
obwodu łowieckiego, stosując za podstawę do wyliczeń cenę żyta ustaloną na podstawie
ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z
późn. zm.²⁾);
- 3) szczegółowe zasady ustalania partycypacji, o której mowa w ust. 1, uwzględniając niezrealizo-
wanie rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania: łosi, jeleni, danieli i saren, przy
czym nie może ona przekroczyć 10 % wartości wpływów ze sprzedaży tusz tych gatunków w
roku poprzednim.

Art. 31. 1. Wydzierżawiający obowiązany jest rozliczyć otrzymany czynsz dzierżawny między
nadleśnictwami i gminami.

2. Nadleśnictwu przypada czynsz odpowiadający powierzchni państwowych gruntów leśnych,
a gminom - odpowiadający pozostałej powierzchni obwodu łowieckiego.

3. Za obwody łowieckie wyłączone z wydzierżawiania zarządcy tych obwodów uiszczają ekwi-
walent równy wysokości średniego czynszu za dzierżawę, stosowanego w obwodach łowieckich,
wydzierżawionych na obszarze danej gminy lub gmin sąsiednich, a należność rozliczają według
zasad kreślonych w ust. 1 i 2.

Rozdział 9

Szkody łowieckie

Art. 46. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego obowiązany jest do wynagradzania
szkód wyrządzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danieli i sarny;
- 2) przy wykonywaniu polowania.

2. Ogłędzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a także ustalania wysokości od-
szkodowania dokonują przedstawiciele zarządcy lub dzierżawcy obwodu łowieckiego. Na żądanie
strony w ogłędzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy przed-
stawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej.

Art. 47. 1. Właściciele lub posiadacze gruntów rolnych i leśnych powinni, zgodnie z potrzeba-
mi, współdziałać z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu gruntów przed
szkodami, o których mowa w art. 46.

2. W przypadku gdy pomiędzy właścicielem lub posiadaczem gruntu a dzierżawcą lub zarzą-
dcą obwodu łowieckiego powstał spór o wysokość wynagrodzenia za szkody, o których mowa w art.
46, strony mogą zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce powstałej szkody organu gminy

w celu mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 48. Odszkodowanie nie przysługuje:

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa jako deputaty rolne na gruntach leśnych;
- 2) posiadaczom uszkodzonych upraw lub plodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprzętu w terminie 14 dni od dnia zakończenia okresu zbioru tego gatunku roślin w danym regionie, określonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- 3) posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budowę przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego urządzeń lub wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom;
- 4) za szkody nieprzekraczające wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- 5) za szkody powstałe w plodach złożonych w sterty, stogi i kopce, w bezpośrednim sąsiedztwie lasu;
- 6) za szkody w uprawach rolnych założonych z rażącym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Art. 49. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i plodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

Art. 50. 1. Skarb Państwa odpowiada za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, wyrządzone przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną.

1a. (uchylony).

1b. Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich.

2. Za szkody, o których mowa w ust. 1, wyrządzane na obszarach:

- 1) obwodów łowieckich leśnych odszkodowania wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe ze środków budżetu państwa;
- 2) obwodów łowieckich polnych i obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.

3. Za szkody, o których mowa w ust. 1b, odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.

4. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1 i 1b, dokonują przedstawiciele podmiotów właściwych do wypłaty odszkodowania.

.....

3. Obszar całej uprawy (ha):

.....

4. Szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona (ha):

.....

5. Szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze (%):

.....

6. Na żądanie dzierżawcy/zarządcy/nadleśnictwa/zarządu województwa* lub poszkodowanego w oględzinach wziął udział:

..... — przedstawiciel Izby Rolniczej w

.....

7. Uwagi sporządzającego protokół:

.....

.....

.....

.....

.....

8. Zastrzeżenia wniesione przez poszkodowanego:

.....

.....

.....

9. Uwagi wniesione przez przedstawiciela izby rolniczej:

.....

.....

.....

.....

(podpis poszkodowanego)

(podpis przedstawiciela izby
rolniczej)

(podpis sporządzającego)
protokół

Protokół nr

ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody i ponownego szacowania szkody
w uprawach i płodach rolnych

Województwo:

Powiat:

Obwód łowiecki nr: — dzierżawca/zarządca/nadleśnictwo/zarząd
województwa*

Gmina:.....

Wieś/miasto*:

Poszkodowany (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania):

.....

.....

.....

Data zgłoszenia szkody: .

.....

I. Oględziny uszkodzonej uprawyDnia upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy/zarządcy/
nadleśnictwa/zarządu województwa*:

.....

w obecności poszkodowanego/pełnomocnika poszkodowanego*:

.....

.....

przeprowadzili oględziny uszkodzonej uprawy i stwierdzili, co następuje:

1. Gatunek zwierzęcy, która wyrządziła szkodę:

.....

2. Rodzaj, stan i jakość uprawy:

.....

.....

.....

Dz.U.10.45.272

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 8 marca 2010 r.

**w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za
szkody w uprawach i płodach rolnych**

(Dz. U. z dnia 24 marca 2010 r.)

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005
r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego informuje właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych.

2. Właściciel lub posiadacz gruntu, na którym powstała szkoda, zwany dalej "poszkodowanym", zgłasza szkodę w formie pisemnej osobie, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 dni od dnia jej stwierdzenia, a w przypadku szkód wyrządzonych w sadach - w terminie 14 dni od dnia jej powstania z jednoczesnym określeniem liczby uszkodzonych drzew.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do prowadzenia ewidencji zgłoszeń, o których mowa w ust. 2.

§ 2. 1. Wstępnego szacowania szkody, zwanego dalej "ogłędzinami", ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody dokonują upoważnieni przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, zwani dalej "szacującymi", przy udziale poszkodowanego albo jego pełnomocnika oraz, na żądanie jednej ze stron, przedstawiciela właściwej terytorialnie izby rolniczej.

2. Pełnomocnikowi, o którym mowa w ust. 1, pełnomocnictwa udziela się na piśmie.

3. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia poszkodowanego o terminie ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody nie później niż na 2 dni przed ich dokonaniem, a za porozumieniem stron - w terminie krótszym.

4. Nieobecność zawiadomionego poszkodowanego nie wstrzymuje dokonania ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody.

5. Z ogłędzin, ostatecznego szacowania szkody oraz ponownego szacowania szkody szacujący sporządzają protokół, zwany dalej "protokołem", który podpisują szacujący, poszkodowany albo jego pełnomocnik oraz przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej, jeżeli uczestniczył w tej czynności.

6. Gdy poszkodowany jest nieobecny lub odmawia podpisania protokołu, szacujący zamieszcza o tym informację w protokole, z podaniem przyczyny braku podpisu.

7. Poszkodowany może wnieść zastrzeżenia do protokołu.

8. Wzór protokołu stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Ostateczne szacowanie szkody w uprawach poprzedza się dokonaniem ogłędzin.

2. Ogłędzin nie dokonuje się w przypadku szkód:

- 1) w płodach rolnych;
- 2) wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach;
- 3) w uprawach, jeżeli szkoda powstała i została zgłoszona bezpośrednio przed sprzętem uszkodzonej uprawy lub w jego trakcie.
3. Ogłędzin dokonuje się w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.
4. Podczas ogłędzin ustala się:
 - 1) gatunek zwierzęcy, która wyrządziła szkodę;
 - 2) rodzaj, stan i jakość uprawy;
 - 3) obszar całej uprawy;
 - 4) szacunkowy obszar uprawy, która została uszkodzona;
 - 5) szacunkowy procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze.

§ 4. 1. Ostatecznemu szacowaniu podlegają straty ilościowe i jakościowe powstałe w wyniku uszkodzenia lub zniszczenia uprawy lub plodów rolnych.

2. Ostatecznego szacowania szkody oraz ustalenia wysokości odszkodowania dokonuje się najpóźniej na dzień przed sprzętem uszkodzonej lub zniszczonej uprawy, a w przypadku uszkodzonego lub zniszczonego płodu rolnego - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

3. O terminie planowanego sprzętu uszkodzonej uprawy poszkodowany jest obowiązany powiadomić szacującego w formie pisemnej, w terminie 7 dni przed zamierzonym sprzętem.

4. Ostatecznego szacowania szkody wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach dokonuje się w przypadku szkody wyrządzonej:

- 1) poza okresem wegetacyjnym - przed rozpoczęciem wegetacji w kolejnym roku, w terminie umożliwiającym doprowadzenie uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego;
- 2) w okresie wegetacyjnym - w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia szkody.

5. Podczas ostatecznego szacowania szkody ustala się:

- 1) gatunek zwierzyny, która wyrządziła szkodę;
- 2) rodzaj uprawy lub płodu rolnego;
- 3) stan i jakość uprawy lub jakość płodu rolnego;
- 4) obszar całej uprawy lub szacunkową masę zgromadzonego płodu rolnego;
- 5) obszar uprawy, która została uszkodzona lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 6) procent zniszczenia uprawy na uszkodzonym obszarze;
- 7) plon z 1 ha lub szacunkową masę uszkodzonego płodu rolnego;
- 8) rozmiar szkody;
- 9) wysokość odszkodowania.

6. Ustalenia rozmiaru szkody dokonuje się poprzez:

- 1) pomnożenie obszaru uprawy, która została uszkodzona, oraz procentu jej zniszczenia, a następnie pomnożenie tak uzyskanej powierzchni zredukowanej oraz plonu z 1 ha - w przypadku szkód w uprawach;
- 2) ustalenie szacunkowej masy uszkodzonego płodu rolnego - w przypadku szkód w płodach rolnych.

7. Wysokość odszkodowania ustala się, mnożąc rozmiar szkody przez cenę skupu danego artykułu rolnego, a w przypadku gdy nie jest prowadzony skup - cenę rynkową z dnia ostatecznego szacowania szkody, w rejonie powstania szkody. Wysokość odszkodowania pomniejsza się odpowiednio o nieponiesione koszty zbioru, transportu i przechowywania.

8. Wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone przez dziki na łąkach i pastwiskach ustala się na podstawie wartości utraconego plonu (masy zielonej lub siana) w danym sezonie wegetacyjnym oraz kosztów doprowadzenia uszkodzonego obszaru do stanu pierwotnego; koszty te wylicza się na podstawie aktualnych cen prac agrotechnicznych oraz wartości rynkowej nasion niezbędnych do wysiania.

9. Nieuprzątnięcie plodów z uszkodzonej uprawy po dokonaniu ostatecznego szacowania szkody wyklucza możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku dalszego zwiększenia się szkody.

10. Jeżeli nieuprzątnięcie plodów, o których mowa w ust. 9, spowodowane było warunkami atmosferycznymi, dopuszcza się, za porozumieniem stron, ponowne szacowanie szkody, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia ostatecznego szacowania szkody. Nie dotyczy to przypadków określonych w art. 48 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie.

11. Do ponownego szacowania szkody i ustalania na jego podstawie wysokości odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy ust. 4-8.

§ 5. Przy ostatecznym szacowaniu szkody w uprawach wymagających zaorania odszkodowanie ustala się, jeżeli szkoda powstała:

- 1) w okresie do dnia 15 kwietnia - w wysokości 25 %,
- 2) w okresie od dnia 16 kwietnia do dnia 20 maja - w wysokości 40 %,
- 3) w okresie od dnia 21 maja do dnia 10 czerwca - w wysokości 60 %,
- 4) w okresie od dnia 11 czerwca - w wysokości 85 %

kwoty obliczonej w sposób określony w § 4 ust. 7.

§ 6. Wyплаты odszkodowań dokonują dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich w terminie trzydziestu dni od dnia sporządzenia protokołu ostatecznego szacowania szkody albo od dnia sporządzenia protokołu ponownego szacowania szkody, o ile ponowne szacowanie miało miejsce.

§ 7. 1. Przepisy § 1-6 stosuje się odpowiednio do:

- 1) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych;
- 2) szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich;
- 3) wypłaty odszkodowań za szkody, o których mowa w pkt 1 i 2.

2. W przypadku Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe obowiązki związane z szacowaniem szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za nie wykonuje właściwe nadleśnictwo.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 126, poz. 1081).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237 oraz z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777.